

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

УДК 343.53:366.54

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-4-95-101

Леоненко Т. Є. ©

доктор
юридичних наук,
доцент
(Національний
університет
«Запорізька
політехніка»)

Сокур Т. А. ©

асистент
кафедри
(Національний
університет
«Запорізька
політехніка»)

СУСПІЛЬНА НЕБЕЗПЕКА УМИСНОГО ВВЕДЕННЯ В ОБІГ НА РИНКУ УКРАЇНИ (ВИПУСК НА РИНОК УКРАЇНИ) НЕБЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Здійснено спробу визначення суспільної небезпеки умисного введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції на підставі аналізу наукових поглядів, теоретичних положень та законодавства щодо цієї проблеми. Шляхом дослідження характеру та ступеня суспільної небезпеки злочину, передбаченого статтею 227 Кримінального кодексу України, встановлено, що вона полягає у порушенні встановленого нормативно-правовими актами порядку здійснення господарської діяльності, у частині заборони введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) продукції, що не відповідає вимогам щодо її безпечності, чим прямо (безпосередньо) спричиняється шкода або створюється реальна загроза її заподіяння, у великих розмірах, тобто що перевищує 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ключові слова: суспільна небезпека, характер суспільної небезпеки, ступінь суспільної небезпеки, небезпечна продукція, введення в обіг, обіг на ринку.

Постановка проблеми. Основою теорії криміналізації є проблема кримінально-правової заборони, тобто тих факторів, що обумовлюють допустимість, можливість і доцільність визнання суспільно небезпечного діяння, передбаченого ст. 227 Кримінального кодексу України (далі – КК), злочинним і кримінально караним. Соціальна обумовленість кримінально-правової заборони полягає в розкритті економічних, політичних, правових, психологічних, моральних та інших соціальних факторів, що викликають необхідність існування цієї заборони, і прогнозуванні розвитку кримінально-правових норм. Кримінально-правова заборона, відображаючи об'єктивні потреби суспільства у боротьбі з негативними явищами, може бути ефективно реалізована лише в тому випадку, якщо ці об'єктивні потреби суспільства в кримінально-правовому регулюванні будуть відображені у волі законодавця щодо оцінки тих чи інших діянь як злочинних і кримінально караних.

Суспільна небезпека посідає важливе місце в сукупності обставин, що обумовлю-

© Леоненко Т. Є., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8466-7192>

leonenko-t@ukr.net

© Сокур Т. А., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2061-2229>

kafedra_pravo@zntu.edu.ua

ють кримінальну відповідальність за умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції, оскільки вона є обов'язковою ознакою будь-якого злочину та розглядуваного зокрема.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. В юридичній літературі питанням кримінально-правової протидії умисному введенню в обіг на ринку України (випуску на ринок України) небезпечної продукції приділялася увага в працях П. П. Андрушка, В. Г. Беляєва, Н. О. Гуторової, О. О. Дудорова, А. Е. Жалінського, М. Й. Коржанського, В. О. Навроцького, О. І. Перепелиці, С. В. Полубінської, А. М. Ришелока, В. Є. Скоморохи, С. Л. Стрельцова, В. І. Ткаченка, М. І. Хавронюка, Д. Ф. Шергіної, Б. В. Яцеленка та інших авторів.

Однак у роботах цих науковців саме суспільна небезпека умисного введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції не досліджувалась.

У сучасній українській науці проблему суспільної небезпеки, випуску або реалізації недоброякісної продукції, досліджував О. М. Готін у кандидатській дисертації «Кримінальна відповідальність за випуск або реалізацію недоброякісної продукції в умовах ринкової економіки (проблеми теорії та практики)» (Київ, 2003 р.). Але ця робота була захищена до викладення у новій редакції ст. 227 КК у 2010 р. та внесення змін до неї у 2011 р.

Метою статті є вирішення проблемних питань визначення суспільної небезпеки умисного введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції.

Виклад основного матеріалу. Обумовленість кримінального права законами суспільного розвитку, всією системою соціальних відносин знаходить вираз як в його фундаментальних принципах, так і в змісті конкретних заборон, які визначені кримінальним законодавством. Об'єктивні соціальні потреби формують зміст закону про кримінальну відповідальність не безпосередньо, а проходячи через свідомість і волю законодавця. Тому закони про кримінальну відповідальність можуть адекватно відображати суспільну потребу або недостатньо відповідати цій потребі, досягати чи не досягати поставлених законодавцем цілей [1, с. 76]. Отже, велике значення має встановлення відповідності кожної кримінально-правової норми потребам суспільства та констатація ефективності її дії.

Дослідження ознак складу злочину вирішальним і головним чином дозволяє стверджувати про протиправність певної поведінки людини. Разом з тим, аналіз і визначення протиправності діяння лише частково відбиває його соціальну сутність – суспільну небезпечність, ступінь внутрішньої здатності заподіяти шкоду певним соціальним інтересам, зміст цих інтересів, ступінь їхньої важливості як для окремої особи, так і суспільства в цілому, а також залежність змісту кримінально-правової норми від конкретних соціальних умов [2, с. 3]. Відповідь же на це запитання міститься в дослідженні соціальної обумовленості (соціальної необхідності) окремої норми кримінального права. Відносно норми, передбаченої ст. 227 КК, дослідження ознак складу злочину, а також соціальної обумовленості не проводилося.

Соціальна обумовленість і ефективність кримінального законодавства, його норм та інститутів є широкою проблемою, котра може бути досліджена з різних боків, у різних аспектах і напрямках. Але основним її напрямком, аспектом є розкриття та вивчення факторів, що впливають на створення норм та інститутів кримінального законодавства та на їх ефективність [3, с. 67]. Вказані фактори створюють у своїй сукупності соціологічний субстрат кримінально-правової норми, підтверджуючи тим самим генетичну природу кримінального права [4, с. 64, 65]. Як відзначає В. В. Орехов, повний відрив, протиставлення соціального і правового, їхній розгляд в якості не пов'язаних та взаємовиключних одне інше понять – означало б позбавлення кримінально-правових досліджень соціального статусу, повернення науки кримінального права на позиції догматизму, на шлях коментування і тлумачення окремих правових норм та інститутів [3, с. 66].

Визначення факторів, які обумовлюють встановлення (існування, збереження) кримінальної відповідальності, становить певні труднощі не тільки для законодавця, але й для представників науки кримінального права. По-перше, різні автори неоднаково іменують вказані фактори, називаючи їх підставами, принципами, умовами, задачами, критеріями. По-друге, різна кількість вказаних факторів для констатації соціальної обумовленості кримінально-правової норми. А. І. Коробєєв відзначає, що цих факторів налічується

близько двадцяти, до того ж у процесі криміналізації деяких специфічних видів суспільно небезпечної поведінки, наприклад, необережної, пов'язаної з використанням сучасної техніки, – пропонується враховувати ще більшу кількість підстав [4, с. 65].

При безперечній й усіма визнаній важливості проблеми соціальної обумовленості кримінального закону – процесу виявлення суспільно небезпечних форм індивідуальної поведінки, визнання допустимості, можливості і доцільності кримінально-правової боротьби з ними [5, с. 29] – ця проблема представляється не вирішеною і залишає підстави для дискусії. Головним чином така невирішеність пов'язана з визначенням вихідних точок розгляду суспільно небезпечного діяння і його наслідків, оцінки таких і віднесення до числа злочинних і кримінально-караних. Зокрема, наука кримінального права пропонує дослідникам оперувати факторами, нормами, підставами, принципами, умовами, завданнями, еталонами, критеріями, способами, а також приводами встановлення соціальної обумовленості того або іншого виду поведінки людини. Крім цього, поки що не запропонований вичерпний перелік таких вихідних точок розгляду суспільно небезпечного діяння [6, с. 15]. Так, ознайомлення зі змістом монографій і наукових праць з питання про соціальну обумовленість встановлення кримінально-правової заборони дозволило, наприклад, О. І. Коробєєву виявити біля двадцяти таких факторів і вказати на можливість їхнього збільшення при відображенні специфіки деяких необережних злочинів [5, с. 33–34].

Із усієї сукупності соціальних факторів, що обумовлюють існування кримінально-правової охорони, виділимо ті, які безпосередньо викликали появу і існування ст. 227 КК. Це такі фактори: 1) кримінально-правові: а) суспільна небезпека діянь; б) наявність ознак, що дозволяють визначити однорідність посягань у сфері господарської діяльності; в) можливість впливу на діяння кримінально-правовими заходами; г) імплементація в національне законодавство міжнародних стандартів; 2) кримінологічні: а) значна поширеність аналізованого виду посягань; б) рівень, структура та динаміка досліджуваного злочину; в) причини й умови його вчинення; 3) нормативні – обумовленість кримінально-правової охорони Конституцією і законами України, іншими нормативно-правовими актами; 4) історичні – виникнення та розвиток законодавства про кримінальну відповідальність за умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції; 5) міжнародні – зарубіжна практика кримінальної відповідальності за умисне введення в обіг на ринку (випуск на ринок) небезпечної продукції; 6) процесуальні і криміналістичні: а) можливість процесуального виявлення, закріплення і підтвердження предмета доказування; б) наявність криміналістичних методик і рекомендацій щодо розслідування злочину; 7) організаційні – наявність системи правоохоронних органів, здатних ефективно виявляти, розслідувати і здійснювати судовий розгляд справ про умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції; 8) соціально-психологічні: а) рівень загальної психології суспільства, правосвідомості населення; б) рівень правосвідомості і професійної підготовки осіб, що застосовують кримінальний закон до винних у вчиненні злочину [7], передбаченому ст. 227 КК.

Основним фактором, що обґрунтовує встановлення та збереження кримінальної відповідальності за умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції, є суспільна небезпека. Суспільна небезпека, як ознака кримінально-правового діяння, значить, що дія або бездіяльність завдає або може завдати значну шкоду суспільним відносинам, тому відсутність суспільної небезпеки дії або бездіяльності чи її мізерний характер може призвести лише до настання незначної шкоди, яка заподіюється не будь-якими діями, а тільки тими, характер яких визначає властивість самого об'єкта [8, с. 179]. Варто погодитися з М. Й. Коржанським у тому, що суспільна небезпека має два виміри – характер та ступінь. При цьому характер «суспільної небезпеки діяння становить його якість», яка визначається «суспільною цінністю об'єкта посягання, а також злочинними наслідками, способом учинення злочину, мотивом і формою вини. Ступінь суспільної небезпеки діяння становить її кількість і визначається, головним чином, способом вчинення злочину та розміром заподіяної шкоди» [9, с. 81]. Суспільна небезпека є матеріальною, внутрішньою ознакою злочину, що полягає у суперечності протиправного діяння нормальним умовам життєдіяльності суспільства. Визначення наявності суспільної небезпеки відбувається з позиції соціальних цінностей, що прийняті в суспільстві. Виявивши

факт суспільної небезпеки діяння, законодавець здійснює його криміналізацію [10, с. 37].

На визначення суспільної небезпеки злочину, передбаченого ст. 227 КК впливають: а) соціальна цінність охоронюваних суспільних відносин; б) соціальні властивості наслідків порушення (неможливість повного усунення наслідків і їхня тяжкість); в) зміст вини; г) соціальне становище суб'єкта злочину [11, с. 7–8]. Обов'язковою умовою обґрунтування встановлення та збереження кримінальної відповідальності за досліджуваній злочин є оцінка характеру й обсягу шкоди, що створюється загроза заподіяння або спричиняється суспільству в результаті вчинення злочину, передбаченого ст. 227 КК.

О. М. Готін доходить висновку, що на сьогодні суспільна небезпека злочину, передбаченого ст. 227 КК України, криється в його спроможності завдати істотної шкоди відносинам, які складаються з приводу охорони здоров'я населення. Аргументуючи наведений підхід, він зазначає, що в умовах радянської планової економіки суспільна небезпека випуску або реалізації недоброякісної продукції зумовлювалася породженням значним злочином непродуктивних витрат у соціалістичному господарстві. Зрив планових поставок промислової продукції через її недоброякісність спричинював ланцюгову реакцію з недопостачанням сировини, матеріалів, комплектуючих виробів тощо в межах галузі народного господарства і далі знаходив свій вияв у дезорганізації механізму господарювання загалом. В умовах ринкової економіки матеріальна шкода, що заподіюється суб'єктам господарювання через випуск або реалізацію недоброякісної продукції, істотно не впливає на публічні інтереси. Власне, захист приватних прав фізичних або юридичних осіб (тобто «споживачів» товарів, послуг і робіт у широкому розумінні цього терміна) може бути ефективно досягнутий за допомогою цивільно-правового або господарсько-правового механізмів. Втручання держави в договірні відносини між сторонами, у тому числі з використанням кримінально-правових засобів реагування, доцільне лише у випадках, коли діянням особи завдано шкоди здоров'ю чи життю людей або створена загроза заподіяння такої шкоди [12, с. 8 – 9]. Можна погодитися з цією позицією О. М. Готіна, але із застереженням, що вона є справедливою лише за умови врахування визначених ним пропозицій.

Характер суспільної небезпеки злочину, передбаченого ст. 227 КК, має бути сформульований точно залежно від визначення об'єктивних елементів та ознак складу злочину, зокрема, об'єкта, предмета, суспільно небезпечного діяння (дії або бездіяльності) та місця вчинення злочину.

Основним безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 227 КК, пропонуємо визнавати встановлений порядок здійснення господарської діяльності, покликаний унеможливити випуск на ринок України небезпечної продукції, а додатковими об'єктами – зокрема, право споживача на безпеку продукції, життя і здоров'я людини, довкілля, власність.

Предметом злочину є небезпечна продукція, тобто продукція [13, с. 238], що не відповідає вимогам щодо її безпечності, встановленим нормативно-правовими актами.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 227 КК, полягає у введенні в обіг (випуску на ринок України) небезпечної продукції, вчиненому у великих розмірах.

Обов'язковою ознакою об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 227 КК, є місце вчинення злочину – ринок України [14, с. 615, 619, 621].

Отже, вважаємо, що характер суспільної небезпеки злочину, передбаченого ст. 227 КК, полягає в порушенні встановленого нормативно-правовими актами порядку здійснення господарської діяльності, у частині заборони введення в обіг на ринку України (випуску на ринок України) продукції, що не відповідає вимогам щодо її безпечності.

Будь-який злочин тягне за собою небезпечні шкідливі наслідки, які полягають у заподіянні шкоди об'єкту кримінально-правової охорони. Іншими словами, наслідки злочину – реальні шкідливі зміни, які відбуваються в об'єкті, що охороняється кримінальним законом, унаслідок злочинного діяння [15, с. 14]. За визначенням М. Й. Коржанського, злочинні наслідки – це небезпечні пошкодження в суспільних відносинах [9, с. 194].

Ступінь суспільної небезпеки злочину завжди полягає в спричиненні шкоди об'єкту кримінально-правової охорони або створенні реальної загрози її заподіяння, навіть у злочинах, у яких суспільно небезпечні наслідки не є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони злочину (злочинів з так званним формальним складом), до яких належить і злочин, передбачений ст. 227 КК. Тобто хоча суспільно небезпечні наслідки не

є обов'язковою ознакою складу цього злочину, але ступінь суспільної небезпеки злочину завжди полягає в спричиненні шкоди об'єкту кримінально-правової охорони або створенні реальної загрози її заподіяння. Злочином, передбаченим ст. 227 КК, є прямо (безпосередньо) спричинена шкода або створення реальної загрози її заподіяння об'єкту кримінально-правової охорони, у великих розмірах, тобто що перевищує 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Висновки. Отже, суспільна небезпека злочину, передбаченого ст. 227 КК, полягає в порушенні встановленого нормативно-правовими актами порядку здійснення господарської діяльності, у частині заборони введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) продукції, що не відповідає вимогам щодо її безпечності, чим прямо (безпосередньо) спричиняється шкода об'єкту кримінально-правової охорони або створюється реальна загроза її заподіяння, у великих розмірах, тобто що перевищує 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Список використаних джерел

1. Кузнецова Н. Ф., Злобин Г. А. Социальная обусловленность уголовного права и научное обеспечение нормотворчества. *Сов. гос-во и право*. 1976. № 8. С. 76–83.
2. Филимонов В. Д. Криминологические основы уголовного права. Томск: Изд-во Томского ун-та, 1981. – 209 с.
3. Орехов В. В. О социологических исследованиях в уголовном праве. *Вестник ЛГУ*. 1991. Сер. 6. Вып. 1 (№ 6). С. 65–68.
4. Коробеев А. И. Советская уголовно-правовая политика. Владивосток: Изд-во ДВГУ, 1987. – 268 с.
5. Коробеев А. И. Уголовная наказуемость общественно опасных деяний (основания установления, характер и реализация в деятельности органов внутренних дел) : Учебное пособие. Хабаровск: Хабаровская высш. шк. МВД СССР, 1986. 80 с.
6. Заславська М. Г. Кримінальна відповідальність за неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей: соціальна обумовленість і склад злочину : дис. канд. юрид. наук. Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2006. – 224 с.
7. Хряпінський П. В. Відгук офіційного опонента на дисертацію Шиян Ольги Юріївни «Кримінальна відповідальність за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук (доктора філософії) зі спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. Юридичні науки (08 – Право). (279 с.). URL: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/_Хряпінського_Шиян.pdf (дата звернення: 22.09.2019).
8. Севастьянова Т. Є. Малозначність діяння за кримінальним законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя: Запорізький держ. ун-т, 2002. – 211 с.
9. Коржанський М. Й. Кримінальне право і законодавство України: частина Загальна : курс лекцій. К. : Атіка, 2001. – 432 с.
10. Шиян О. Ю. Кримінальна відповідальність за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням : дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя: Класичний приватний ун-т, 2017. – 279 с.
11. Заславська М. Г. Кримінальна відповідальність за неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей: соціальна обумовленість і склад злочину : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2006. 15 с.
12. Готін О. М. Кримінальна відповідальність за випуск або реалізацію недоброякісної продукції в умовах ринкової економіки (проблеми теорії та практики) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К. : Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2003. – 21 с.
13. Цюра А. Теоретико-прикладні проблеми предмета злочину у злочинах, що посягають на права споживачів. *Вісник Львівського ун-ту. Серія юридична*. 2008. Вип. 46. – С. 231–239.
14. Кримінальне право (Особлива частина) : підручник / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Луганськ: Видавництво «Елтон – 2», 2012. Т. 1. – 780 с.
15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 9-ге вид., перероб. та доп. К. : Юридична думка, 2012. 1316 с.

Надійшла до редакції 25.11.2019.

References

1. Kuznetsova, N. F. & Zlobin, G. A. (1976) Sotsial'naya obuslovlennost' ugovolnogo prava i nauchnoye obespecheniye normotvorchestva. [Social conditionality of criminal law and scientific support for rule-making.] Sov. gos-vo i pravo. № 8. S. 76–83. [in Russ.].
2. Filimonov V. D. Kriminologicheskiye osnovy ugovolnogo prava. [Criminological basis of criminal law]. Tomsk: Izd-vo Tomskogo un-ta, 1981. – 209 s. [in Russ.].
3. Orekhov, V. V. (1991) O sotsiologicheskikh issledovaniyakh v ugovolnom prave. [On sociological research in criminal law. Bulletin of Leningrad State University]. Vestnik LGU. Ser. 6. Vyp. 1 (№ 6). S. 65–68. [in Russ.].
4. Korobeyev, A. I. (1987) Sovetskaya ugovolno-pravovaya politika. [Soviet criminal law policy] Vladivostok: Izd-vo DVGU. – 268 s. [in Russ.].
5. Korobeyev, A. I. (1986) Ugolovnaya nakazyemost' obshchestvenno opasnykh deyaniy (osnovaniya ustanovleniya, kharakter i realizatsiya v deyatel'nosti organov vnutrennikh del) : Uchebnoye posobiye. [Criminal punishability of socially dangerous acts (grounds for establishing, nature and implementation of the activities of internal affairs bodies): Textbook]. Khabarovsk: Khabarovskaya vyssh. shk. MVD SSSR. 80 s. [in Russ.].
6. Zaslavs'ka, M. G. (2006) Krimínal'na vídpovídal'níst' za nenalezhne vikonannya obov'yazkív shchodo okhoroni zhittya ta zdorov'ya dítey: sotsíal'na obumovleníst' í sklad zlochínu [Kriminalnaya vndpovídalnost for inevitably the end of the week of securing a healthy life and health: social welfare and storage zlochín]: dis. ... kand. yurid. nauk. Kharkív: Nats. yurid. akad. Ukraíni ím. YA. Mudrogo. – 224 s. [in Ukr.].
7. Khrypíns'kiy, P. V. Vídguk ofítsiyogo oponenta na disertatsiyu Shiyán Ol'gi Yuríivni «Krimínal'na vídpovídal'níst' za netsíl'ove vikoristannya byudzhetnikh koshtív, zdíysnennya vídatkív byudzhetu chi nadannya kreditív z byudzhetu bez vstanovlenikh byudzhetnikh priznachen' abo z íkh perevishchennyam», [Criminal Law and Criminology; crime-law right. Legal science] podanoí na zdobuttya naukovogo stupenya kandidata yuridichnikh nauk (doktora filosofíi) zí spetsíal'ností 12.00.08 – krimínal'ne pravo ta krimínologíya; krimínal'no-vikonavche pravo. Yuridichní nauki (08 – Pravo). (279 s.). URL: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/_Khrypíns'kogo_Shiyan.pdf (data zvernennya: 22.09.2019). [in Ukr.].
8. Sevast'yanova, T. Ê. (2002) Maloznachníst' díyannya za krimínal'ním zakonodavstvom Ukraíni [Unimportance of the criminal law of Ukraine]: dis. ... kand. yurid. nauk. Zaporízhzhyá: Zaporíz'kiy derzh. un-t. – 211 s. [in Ukr.].
9. Korzhans'kiy, M. Y. (2001) Krimínal'ne pravo í zakonodavstvo Ukraíni: chastina Zagal'na [Criminal law and the legislation of Ukraine: part of Zagalna]: kurs lektsiy. Kíiv: Atíka, 2001. – 432 s. [in Ukr.].
10. Shiyán, O. YU. (2017) Krimínal'na vídpovídal'níst' za netsíl'ove vikoristannya byudzhetnikh koshtív, zdíysnennya vídatkív byudzhetu chi nadannya kreditív z byudzhetu bez vstanovlenikh byudzhetnikh priznachen' abo z íkh perevishchennyam [Criminal liability for misuse of budget funds, execution of budget expenditures or granting of credits from the budget without setting budgetary allocations or exceeding them] : dis. ... kand. yurid. nauk. Zaporízhzhyá: Klasichniy privatniy un-t. – 279 s. [in Ukr.].
11. Zaslavs'ka, M. G. (2006) Krimínal'na vídpovídal'níst' za nenalezhne vikonannya obov'yazkív shchodo okhoroni zhittya ta zdorov'ya dítey: sotsíal'na obumovleníst' í sklad zlochínu [Kriminalna vídpovídalnist for inevitably the conclusion of the observance of the commitments to protect the life and health of children: social wisdom and storage zlochín]: avtoref. dis. ... kand. yurid. nauk. Kharkív: Nats. yurid. akad. Ukraíni ím. YA. Mudrogo. 15 s. [in Ukr.].
12. Gotín, O. M. (2003) Krimínal'na vídpovídal'níst' za vipusk abo realizatsíyu nedobroyakísnoí produktsíi v umovakh rinkovoí yekonomíki (problemi teoríi ta praktiki) : avtoref. dis. ... kand. yurid. nauk. [Kriminalna vídpovídalnist for vipuska abo realizatsiy unfinished products in the minds of market economy (problems of theory and practice): abstract. dis. ... cand. legal sciences]. Kíiv: Kíiv's'kiy nats. un-t ím. T. Shevchenka. – 21 s. [in Ukr.].
13. Tsyura, A. (2008) Teoretiko-prikladní problemi predmeta zlochínu u zlochínakh, shcho posyagayut' na prava spozhivachív. [Theoretical and applied problems of the subject of zoolina in zoolchins, scho encroach on the rights of citizens]. Vísnik L'vív's'kogo un-tu. Seríya yuridichna. . Víp. 46. – S. 231–239. [in Ukr.].
14. Krimínal'ne pravo (Osobliva chastina) [Criminal law (Particularly special): fellow] : pídruchnik / za red. O. O. Dudorova, Ê. O. Pis'mens'kogo. Lugans'k: Vidavnistvo «Yelton – 2», 2012. T. 1. – 780 s. [in Ukr.].
15. Naukovo-praktichniy komentar Krimínal'nogo kodeksu Ukraíni [Scientific and practical commentary of the Criminal Code of Ukraine] / za red. M. Í. Mel'nika, M. Í. Khavronyuka. 9-te víd., pererob. ta dop. Kíiv: Yuridichna dumka, 2012. 1316 s. [in Ukr.].

SUMMARY

Leonenko T. E., Sokur T. A. Public danger of intentional introduction into circulation on the market of Ukraine (emission into the market of Ukraine) of dangerous products. An attempt was made to determine the public danger of deliberately putting into circulation on the Ukrainian market (release to the market of Ukraine) dangerous products on the basis of the analysis of scientific views, theoretical provisions and legislation on this problem.

The purpose of the article is to solve the problematic issues of determining the public danger of deliberately putting into circulation on the Ukrainian market (release to the Ukrainian market) dangerous products.

The nature of the public danger of a crime must be formulated precisely depending on the definition of the object, object and socially dangerous act (action or omission) of the crime. Therefore, we consider that the nature of the public danger of a crime, provided for by Article 227 of the Criminal Code of Ukraine, is in violation of the established procedure for carrying out business activities, in the part of the prohibition of entry into circulation on the Ukrainian market (release on the Ukrainian market) of products that do not correspond security requirements.

The degree of public danger of a crime always consists in causing damage to the object of criminal protection or creating a real threat of causing it, even in crimes in which socially dangerous consequences are not a necessary feature of the objective side of the crime (crimes with so-called formal composition), to which the crime provided by Article 227 of the Criminal Code of Ukraine belongs.

A crime under Article 227 of the Criminal Code of Ukraine directly (directly) causes damage or creates a real threat of causing it to a large scale, that is, in excess of 500 non-taxable minimum incomes.

By examining the nature and degree of public danger of the crime, provided for by Article 227 of the Criminal Code of Ukraine, it was established that it is in violation of the procedure for carrying out economic activity, established by regulatory legal acts, in the part of the prohibition of putting into circulation on the market of Ukraine (release to the Ukrainian market) products, which does not meet the requirements for its safety, which directly (directly) causes damage or creates a real threat of causing it, in large amounts, that is, in excess of 500 non-taxable minimum income.

Keywords: *public danger, nature of public danger, degree of public danger, dangerous products, putting into circulation, circulation on the market.*

УДК 343.346

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-4-101-108

Мисливий В. А.®

доктор юридичних наук, професор
(Національний технічний університет
України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»)

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ

Розглядаються питання застосування законодавства про дорожній рух при кримінально-правовій оцінці діянь, пов'язаних з порушенням правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту. Надається характеристика законодавчим та підзаконним правовим актам, що регулюють безпеку дорожнього руху та використовуються при кваліфікації злочинів, передбачених статтею 286 Кримінального кодексу України. Аналізуються положення Правил дорожнього руху та їх зв'язок з диспозицією вказаної кримінально-правової норми.

Ключові слова: *кримінальний закон, законодавство про дорожній рух, правила дорожнього руху, кримінальна відповідальність.*

Постановка проблеми. Безпека дорожнього руху є однією з важливих проблем планетарного масштабу, адже аварійність на автомобільному транспорті залишається сер-

© Мисливий В. А., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8950-4237>

vladimir@myslyvyuy.com